

EVANGELIKUS EGYHÁZ ÉS ISKOLA.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 12 kn.
félévre . . . . . 6 „
negyedévre . . . . . 3 „

Egy szám ára: 24 fr.

MEGJELEN HETENKÉNT EGYSZER.

Szerkesztő- s kiadó-hivatal: Pozsony, Konventutcza 6. sz. a.

Felelős szerkesztő s kiadó:

TRSZTYÉNSZKY FERENCZ.

Hirdetés ára:

Négyhasábos petit sorként
egyszer közölve 14 fr.
többször közölve 10 fr.
Bélyegdíj: külön 60 fr.

Tartalom: A vallástan tanítása középiskoláinkban. I. — Közalap. (Laukó Károly.) — Szabályrendeletek és utasítások a dunántúli egyházkerületben. Tizenegyedik közlemény. — Nekrológ. — Belföld. — Külföld. — Vegyesek. — Pályázat.

A vallástan tanítása középiskoláinkban.

I.

Azon eszközök között, melyeket a hanyatlott, igazabban szólva hiányzó evang. közszellem ébresztésére és erősítésére felhoznak, kétségkívül a legfontosabb s leghathatósabb a vallástanak helyes tanítása iskoláinkban. Régi vágyam volt a középiskolai vallástan tanításáról írni s a rendelkezésemre álló adatok alapján e tanítás híj képét adni; most, hogy többen a népiskolai vallástan tanítását tűzték napirendre e lap hasábjain, legalkalmasabbnak találok az időpontot, hogy ehhez a középiskolai vallástan tanítását is fűzzem, hiszen a kettő szoros egymásutánban következik s egyik a másikán épül.

A vallástan helyes tanítása s általa nemcsak a vallásos ismeretek terjesztése, hanem igaz vallási érzelmek felköltése s a kegyes élet ápolása evang. egyházunkban oly önfenntartási életfeladatnak van elismerve, melyhez hasonlót nem találunk. Évek óta s éveken át foglalkozott az egyház e fontos kérdéssel, hogy megoldás elé vigye s jól tudjuk, hogy sok üdvöset is léptetett életbe, de megoldva a kérdés nincsen s egyhamar nem is lesz, mert második természetünké vált közönyünk és sok érdek miatt radikális reformhoz sem kedvünk, sem elég erőnk, sem elég akaratunk nincsen. Foltozgatunk évről évre s a hol a jó akarat, lelkesedés nem hiányzik, ott kellő szakértelem mellett kétségkívül értek is célzt; de a hol a anyagiakban való hiány feletti panaszkodással töltötték el az időt s a hol összetett kezekkel, vagy mint Csók lelkész úr találóan mondaná, diványon pipálva s a Nirvánába elmerülve, nézték, mint pusztul az ekklézsia, ott természetesen csak rosszabbodhattak az állapotok.

Egyetemes közgyűléseinktől lefelé mindennemű gyűléseink s az egyetemes tanügyi bizottságtól kezdve lefelé sokféle bizottságok tárgyalták e kérdést, de azt hiszem nem merítették ki, a mint nem is lehet

kimeríteni, mert a legtökéletesebb megoldási mód is emberi műj lévén, tökéletlen marad.

Összes eddigi intézkedéseinkkel szemben tény marad az, hogy egyházunkban a közöny napról napra jobban terjed s az evang. felekezeti szellem, mely nélkül mint evang. felekezet nem létezhetünk, kialvóban van, a hol még ki nem aludt helyette valami interconfessionalis vallásosság vesz erőt a lelkeken, mely nem tud lelkesedni s így nem lelkesíthet, nem akar áldozni s példájával másokat is hasonlóra int. Nem elég, hogy nemzetiségi s pártviszályok dúlnak köztünk, hanem a vallásunkhoz való ragaszkodás is tűnőfélben van.

Baj ez nemcsak minálunk, hanem más felekezetnél is s baj a külföld államaiban is. Leküzdeni pedig csak úgy lehet, ha ez eddigi elégtelen s célhoz nem vezető eszközöket félre teszszük s ujabbakhoz, viszonyainknak megfelelőkhöz folyamodunk, vagy a mennyiben a régiök bizonyos tatarozás s javítással használhatókká tehetők, kijavítjuk. Külföldön a belmissiót találták olyan eszköznek, mely a vallástalanság kiirtására s a ker. élet megállapítására legbiztosabban vezet. Ehhez kellene már egyszer nyulniok lelkézeinknek s egyházunk vezetőinek, mert ennél hathatósabb szert ez idő szerint nem ismerünk. Természetes, azonban hogy ismerni kell a belmissio hivatását, rendeltetését, eszközeit s intézményeit; főleg pedig szükséges rendíthetlen hit a Jézus Krisztus váltságában s üdvözítő hatalmában, nemkülönben fáradhatlan szorgalom s utánjárás.

Évek óta hangoztatják a belmissio szükségességét és sokat irtak róla már; úgy látszik azonban a legtöbben nincsenek tájékozva annak feladatairól s eszközeiről. Így azon czikkírók is, a kik e lap hasábjain a népiskolai vallástan tanításáról s a belmissiói feladatokról irtak, úgy látszik nem ismerik a belmissiót a maga teljességében, hanem inkább csak sejtik feladatait. Másképp nem tudom magamnak magyarázni, hogy a népiskolai vallástanak lelkészek általi tanítását oly kiváló bel-

missiói működésnek tekintik. A belmissio szempontjából nem az a főkérdés, hogy ki, hanem hogy miképp taníttassék a vallásban, sőt ezen állásponttól tekintve a kérdést, sokkal szebbnek tűnik fel a vallástannak, például valamely egyháztag általi sikeres tanítása, mint a lelkész általi tanítás. A mely gyülekezetben ugyanis olyan nagy a vallásos lelkesedés és ismeret, hogy egyes tagjai a vallástant taníthatnák is, ott az egyház iránti érdeklődésnek igen nagyok, az egyházas életnek igen élénknek kell lennie, melyet egy gondos lelkész belmissiói intézményeknek létesítésére könnyen felhasználhat. A vallásban lelkészek általi tanítása csak arra való, hogy általa megkönnyítse a belmissiói munkát s belmissiói munkásságnak annyiban s ott tekinthető, a mennyiben s a hol a diasporalis vagy egyéb viszonyok miatt másokra nem bízható a tanítás. Belmissiói szempontból a vallásban tanításának irányítása feladata a lelkésznek. Ezzel nem akarom azt mondani, hogy a lelkésznek nem kötelessége a vallástant tanítani. Ellenkezőleg oly kiváló kötelességének ismerem ott, a hol azt a körülmények követelik s megengedik, hogy annál kiválóbb kevés van s oly kedves foglalkozásnak tudom, hogy nagyobb örömet s szebb élvezetet alig nyújthatna neki más foglalkozás.

Nem is csuda, hogy nincsenek erről tájékozva, hiszen még Németországban, a prot. theologiai tudományok ezen katexochen hazájában sincsenek a lelkészek minden tekintetben tájékoztatva s ép ez okból tartanak a belmissio lelkes hivei évenként vidékek szerint felváltva belmissiói előadásokat és rendeznek tanfolyamokat, hogy felvilágosítást adjanak a curas pastoralis ezen fontos társadalmi kötelességeiről.

A belmissio nem külön tudomány, melyet a theológiákon betanítani lehetne; theologiai tanáraink tehát nem is vádolhatók hanyagsággal azért, a miért az életbe kilépő hitjelöltek ilyenmű tapasztalat nélkül hagyják el a theologiai intézeteket. Sehol a világon nincs oly theologia, mely gyakorlatot adhatna, mert azt csak az élet adhatja. Kétségkívül van egy nagy hibája lelkészképzésünknek, de ez különösen vizsgálati rendszerünkben s abban keresendő, hogy nincsenek kellő számmal szervezett s tisztességes fizetést adó segédlelkézi állások.

Vizsgálati rendszerünknek az a főhibája, hogy az u. n. szakvizsga az összes gyakorlati theol. tárgyakat öleli fel kellő gyakorlati tapasztalatok nélkül s hogy az u. n. papi vizsga ugyanazon tárgyakból sokszor pár napra reá követi az előbbi.

Észszerű eljárás az volna, ha az u. n. szakvizsgálat tárgyai közül a gyakorlati theologia tárgyai kivétnének s a papi vizsgálatra, mely a gyakorlati theologia tárgyait a kellő gyakorlattal s tapasztalattal ölelné fel, csak azokat bocsátanák, a kik egy meghatározott ideig már káplánkodtak.

De hát mit tapasztalunk e tekintetben? Azt, hogy midőn a tiszai kerület által kiküldött bizottság a lelkészek választásáról szóló szabályrendeletbe az eperjesi theol. tanárok közreműködése mellett ily

nemű határozatnak felvételét kérték, hogy t. i. csak bizonyos ideig tartó segédlelkészkedés után lehessen valakit rendes lelkésszé választani és hogy az exponált s nagy gyülekezetekbe csak tapasztalt lelkészek legyenek választhatók, hogy azt a gyülekezetek autonomiájának megsértésével azonosították és el-ejtették?

Más részről azonban a lelkiismeret kérdése követelni gyakorlati éveket, holott nincs miből még a rendes lelkészeket sem fizetni; nehéz ez különösen addig, míg a lelkézi állások tetemes része még a lelkész megélhetését sem képes biztosítani.

Ily viszonyok mellett az evang. közszellem fel-élesztése s a hitélet ápolása bizony, bizony nagyon nehéz és sokáig háládatlan feladat marad. Mert hogyan ápolja a hitéletet az, a kiből az élet gondjai és sivársága minden nemesebb ambíciót kiölnék s nem egyszer magát az éltető és éltetendő hitet is? Csuda-e, hogy sokszor a legkiválóbb tehetségű és lelkes ifjaink is elmaradnak a világtól s nem lévén elegendő szellemi táplálékuk a társadalomban nem foglalhatják el az őket joggal megillető s egykor talán mohón kívánt helyet?!

Az a sokszor hangoztatott anyagi, de nem különben a rendesen elhallgatott szellemi szegénységünk, a mely kettő együtt jár, egymást hatalmasan gyámoltítja s egyik a másik vállán egekig nő, ez az alapoka minden bajunknak. S így nagyon helyes dolog, hogy úgy anyagi, mint szellemi szegénységünket igyekezzünk eltávolítani, mert ha egyben fogunk gazdagodni, hiszem, hogy másban is gazdagokká leszünk.

A vallásban helyes tanítása kétségkívül alapja az egyházas gondolkodás és élet megteremtésének, alapja egyházunk úgy szellemi, mint anyagi meggazdagodásának.

Egyházunknak oly fontos kérdése ez, melynek mindig napi renden kell maradnia.

Ez épen oka annak, hogy a népiskolai vallás-tan tanítása mellett felhozom a középiskolai vallás-tan tanításának kérdését is, a mely nem kevésbé fontosabb amannál. Sőt a mennyiben egyházunk egyházi s világi vezetői, előkelői középiskolai tanulmány nélkül díszes állásaikat tulajdonképp nem is szerezhették meg és a mennyiben a vezetéstől a vezetetteknek sorsa is függ annyiban a vallástannak a középiskolákban való tanítása még nagyobb jelentőségű, mint a népiskolai vallás-tan tanítása.

Tudva levő dolog, hogy a középiskolák évi értesítőinek feladata a tanításnak hí s világos tükörét adni, nekem is csak ezek szolgálhatnak forrásumúl s csak a bennök közlöttek alapján állíthatom össze a középiskolai vallás-tan tanításának képét. Hí lesz-e ezen kép? A kérdésre szóló felelet a szerint módosul, a mint az értesítőkből közlöttek híven írják le, a mi az iskolában történt egy év alatt. Ha részletesebben s behatóbban kellene a kérdéstről írnom, akkor nemcsak részletesebben s így hívebb tudósításokra, hanem közvetlen tapasztalásra is lenne szükségem.

Régebben az egyetemes tautügyi bizottság terje-

delmes jelentései is szolgáltak forrásul; ez idő szerint azoknak kevés hasznát vehetem. Egyetemes gyűlési jegyzőkönyveink előbb évről évre közölték, mely intézetben, mily eredménnyel tanították a vallástant s jaj volt annak az intézetnek, melyben ezen tantárgyat combinative tanították; csudálatos dolog, hogy ez most teljesen elmarad s így alig van valami, a mi a vallástan tanításához érdemileg hozzászólna. Találkozunk benne most egy csomó statisztikai adattal, összehalmozott számokkal, de olyan adatokat hiába keresünk, melyek a vallástan tanítási módját s eredményét mutatnák be.

Az egyetemes tanügyi bizottság terjedelmes jelentéseket követel be az egyes intézetektől minden egyes tantárgy anyagának felölelése, helyes beosztása, rendszeres tárgyalása s elvégzése és mindezek ellenőrzése tekintetéből; de az egyetemes gyűlés jegyzőkönyvéből legkevésbé sem látszik meg, hogy a beküldött adatokat a tanügyi bizottság fel is használta.

Mivel középiskoláink a kormány felügyelete alatt állanak s ez közegei által a szükség szerint mindenkor figyelmezteti a tapasztalt hiányokra, azért azt hiszem, abban elég megnyugvást találunk iskoláink hivatása s kötelességei teljesítésére nézve, hogy a kormány közegei jó jelentéseket tesznek.

De mivel a kormány felügyelete a vallástan tanítására s az intézet egészséges prot. evangélikus szellemére ki nem terjedhet, az egyetemes tanügyi bizottságnak különösen ebből a szempontból kellene az iskolákat elbírálnia s a vallástan tanítását kiváló figyelemmel kísérnie. Középiskoláinkat az állami jól felszerelt középiskolákkal való verseny daczára legkivált azért tartjuk fel, mert azt hisszük s elvárjuk, hogy ezen intézeteinkben nemcsak a vallástan tanítása, hanem az összes középiskolai tárgyak kezelése is evangélikus szellemű s egyházi érdekeink szolgálatában álló. Köztudomásu dolog, hogy ezen intézeteinkben érettségít is tesznek az ev. ifjak a vallástanból, a mennyiben egy-egy kerületi biztos jelenlétében kénytelenek szigorúbb osztályvizsgát tenni. Nekem semmi tudomásom arról, hogy ezen érettségiféle vallástani vizsga eredményét az egyetemes tanügyi bizottság valamikor közölte s felhasználta volna. Én ugyanezen vizsgálatnak valami nagy jelentőséget nem tulajdonítok, de ha már egyszer megvan, bizony nem ártana ezen jelentésekbe is betekinteni.

Sajnos, hogy nem terjeszkedhetem ki azon állami s idegen felekezetheli iskolákra, melyekben egyes ifjaink katecheták vagy lelkészek részéről nyernek vallástani oktatást.

A ki a dolgot közelebbről vizsgálja, egészen vizásnak kell a helyzetet találnia. Az evang. középiskolák, melyek rendes vallástanárral bírnak s melyekben a vallástant nemcsak rendszeresen tanítják, hanem az összes tárgyak tanítása evangélikus szellemű, különös felügyelet alatt állanak az egyház részéről; de azon katecheták s vallástant tanítók, kik idegen felekezetheli s állami iskolákban tanítanak, semmiféle ellenőrzés alatt nem állanak. Legalább nincs tudomásom róla, hogy pl. a budapesti hitoktatók vala-

kinek beszámolni tartoznának egész évi működésükről, vagy hogy tanítványaik érettségiféle vallástani vizsgát tennének. Lehetne még más példákra is utalnom, de ez elég eklatáns a felhozott vizsássággal igazolására.

Vajjon az egyház ezen iskolákba járó evangélikus ifjainknak vallásos oktatásáról ily körülmények között eléggé gondoskodik-e s illetőleg bir-e kellő tudomással a tanítás minőségéről s gyakorolja-e a maga ellenőrző jogát? A felelet igen könnyen kitalálható s egyszerű.

Nem szorul bizonyításra, hogy az idegen középiskolákba járó ifjainknak vallásos oktatásáról is kellene bekérni a jelentéseket s gondoskodni, hogy ezek is részesüljenek evang. egyházunk szellemének megfelelő oktatásban; bizonyos az is, hogy saját intézeteinkben tanuló ifjak vallástanítás tekintetében sokkal jobban vannak ellátva, mint mások intézeteiben, még akkor is, ha ezen vallástanítás hiányos, a mennyiben ezen iskoláknak evang. szelleme sokat törül a hiányokból s belopózva az ifjak szellemébe, másképp gondolkozókká teszi őket.

Míg az itt jelzett bajokat el nem távolítjuk, nagyon természetes, hogy a középiskolai vallástan tanításáról nyerhető kép nem lehet egészen teljes és hű, hanem csonka és hiányos marad.

K ö z a l a p.

Bizony fontos ügy ez, szóljunk hát hozzá többen. Hiszen máris szerezhettünk tanulságos tapasztalatokat, máris támadtak kételyek s ime beállt a szükség, hogy egyengessünk s elhárítva a felmerült divergentiákat, segítsük lehetőleg egyöntetűségre ezt a legújabb papi nagy munkát!

Én a püspöki utasításban adott (szerettem volna, ha ezt a kerül. elnöktársak is aláírták volna) 1—4 rovatokat igen világosan s könnyen megérhetőknél találom s ime, mint esp. számsz. elnök már mennyi eltérést tapasztaltam azok kitöltésében eddig is!

Nem kellene felednünk, hogy ennél a munkálatnál a főczél a 306. §. a) végrehajtása, azaz: kimutatása annak, hogy az egyházközségekben hányan, kik és mennyi egyenes államadót fizetnek, vagyis: az 1., 2. és 4. rovatoknak pontos kitöltése. A 3. rovat tisztán helyi érdekű s bár a felsőbbbségi combinációkhoz is fontos adatokat tartalmaz, de csak azon egyháztagoktól, kik államadót is fizetnek. Tehát itt, ezen munkálatban a csupán személyadót fizető tagokhoz tulajdonképen semmi közünk, mert azokhoz a közalapnak is semmi köze!

Tehát: a kezdő (0.) rovat „az állami adóval megrótt egyháztagoknak“ számszerinti mutatója. Az 1. sz. r. az állami adóval megrótt egyháztagoknak névszerinti mutatója. A 2. sz. r. a tiszta — vegyesvallású — és $\frac{1}{2}$ párok (özvegyek, magánzők) mutatója. A 3. sz. rovatba bejegyzendő az állami

adót fizetőknek azon évi egyházi járulékaik, a melyekkel az 1894. évre voltak megróva, mert az államadó is az 1894. évről kívántatik! A 4. sz. rovatba irandó az egyenes államadó és pedig akként, hogy a tiszta párok és $\frac{1}{2}$ párok adója egész összegben, a vegyesvallású párok adója pedig fele összegben egyenesen a rovatba jegyzendő be, hogy így a 4. sz. r. tételeinek összegezésénél majd ne kelljen a vegyesvallású párok adóját újból számíthatni és kivonatozni! Nincs ezen pótmunkálatokra semmi szükség, mert a 2. sz. r. alineái tisztán mutatják, ki a tiszta, vegyes és $\frac{1}{2}$ pár s mindeniknek államadója azon alineák szerint legyen bevéve a 4. rovatba!

Ime a püspöki — vagy hát kerületi elnökségi — utasításból mindez világosan érezhető, ha melléje állítjuk a zs. t. 306. §. a) pontját, mely tisztán a közalap létesítéséhez szükséges adatok egybeállítását követeli.

Hanem más nehézségek keletkezhetnek itt! S itt a kérdés: quid juris vagy quid consilii? Mit tegyünk az oly községekkel vagy városokkal, a melyeknek állami adókönyveikben az adózók felekezetisége (no meg az, hogy vegyes párok) nincs kitiüntetve? mert én már ilyet is találtam. És viszont hány városi vagy községi ev. egyház, főként többféle hitfelekezetű lakosságnál, nem leendő képes saját tagjait pontosan összeírni, mert lehetnek több mértföldnyi területen nagyszámú külső lakos tagjai is, kiknek evidenciában tartása, ha az állami adókönyvben vallásuk nincs feltüntetve, a lehetetlenséggel határos!

Nekem a szomszédváros bel- és külterületén van egy szórványom, circa 100—120 lélek. Az ottani előzékeny polgármester — nem lévén a városi adókönyvben az adózók felekezetisége megjelölve — ez egyszer megteszi, hogy megkísérli úgy a bel- mint a külterületen összeírni a lutheránus adózókat; de hogy ezt évről évre megtegye: kétkem! Az én anyaegyházam pedig hogyan járassa be a szomszéd város bel- és külterületét, hogy összböngézzék 24 ezer lakos közül a szórványos lutheránusokat név- és családi viszonyaik szerint? Ez lehetetlen!

Ha a közalap alapját, a hivek állami adóját, jövőre is évenként kellend kimutatnunk, nincs más mód, mint hogy az egyetem kérje fel a kormányt, hogy országosan rendelje el, miszerint az adózók évi összeírásakor (conscriptio) az adózók felekezetisége is feltüntetve legyen mindenütt. Így aztán könnyen és kevés költséggel leendő kiszedhető az adókönyvekből a lutheránus adózók névjegyzéke és adóösszege.

De hát — most látjuk már — érdemes-e ez a borzasztó munka, irka-firka azért a csekélységért, a mi a munka révén a közalapra begyűlni fog?! Vannak egyházak, melyekben 2—300 államadót fizető tagot kell kiírni, rubrikázni s kisűl, hogy összes államadójuk alig 1500 frt s ezek a közalaphoz majd járulnak 7 frt 50 krral! Bizony több kerül magunknak! Hát az a tönérdek munkás,

vegyesvallású pároktól beszedendő $\frac{75}{100}$ krajczárt — mert adójuknak fele 1 frt 50 kr. — hogyan söprögetjük össze? Mert egyházi közkassa nincsen ám mindenütt, de meg a hol van, az egyházi közvagyonot nem szívesen csorbítják meg a rendes fizető egyháztagot a nemfizetők rovására, hisz azt a közvagyonot nem ezek adogatták össze! Idővel mi következik? Az, hogy azoknak nevei, kiktől semmi sem szedhető be, szépecskén kimaradnak a közalap előmunkálataiból! Azok pedig, a kik már csak 100 frt egyenes államadót is fizetnek, tehát elég módos emberek, a közalapra adnak majd egy pár szivarra való 50 krt! . . .

Általán úgy vetegetem, eddigi adataim alapján, hogy ez impozáns munka — no te papi munka! — folytán, pl. a bányai 6 esperességből névleg ki lesz mutatva mintegy 3000 frt közalapjárulék! Budapest egymaga, ha sikerül az összeírás, fölrérhet egy kerülettel.

Laukó Károly,
esp. számsz. elnök.

Szabályrendeletek és utasítások a dunántúli egyházkerületben.

(Tizenegyedik közlemény.)

VII.

Az egyházkerület szervezeti s ügyviteli szabályzata

C.

A bizottságok.

Az egyházkerület a következő állandó bizottságokat szervezi:

- a) főiskolai bizottmány, melynek albizottsága a főiskolai kis bizottmány,
- b) népiskolai bizottmány,
- c) számvevőszék,
- d) pénzügyi és gyámoldai bizottmány,
- e) állandó választmány és kérvényi bizottság,
- f) gyámintézeti bizottság.

67. A főiskolai bizottmány.

68. népiskolai bizottmány.

69. Számvevőszék.

70. pénzügyi és gyámoldai bizottság.

Szervezetéről, teendőiről, ügyrendjéről a másik albizottság munkálata bevérandó.

71. Az állandó választmány és kérvényi bizottság.

a) Az elnökségen kívül öt lelkész és öt nem lelkészből alakittatik.

Hivatalból tagja az ügyész is.

b) Az elnököket és bizottsági tagokat az egyházkerületi közgyűlés választja 6 évi időtartamra.

c) a bizottságban számukra való tekintet nélkül a jelenlevők határoznak,

d) hatásköre:

1. előkészíti az egyházkerületi elnökség vagy a közgyűlés által hozzá utalt közgyűlési tárgyakat.

2. S. gédkezik oly sürgős ügyek elintézésében,

melyekben véleményét kikérni, közbenjárását igénybe venni az egyházkerületi elnökség jónak látja.

3. Előzetesen megbirálja az egyházkerületi közgyűlés tárgyalása alá kerülő kérvényeket, felebbezéseket, indítványokat (8. p).

4. Megbirálja az egyházmegyék által alkotott azon szabályrendeleteket, melyek az egyházkerületi közgyűlés jóváhagyását igénylik.

5. Az egyházi élet emelésére célzó önálló indítványokat és javaslatokat terjeszt a közgyűlés elé.

6. Jegyzőkönyvének vezetésére tagjai közül egyet megbiz.

7. Jegyzőkönyvét az egyházkerületi közgyűlés, illetve ennek elnökségéhez kimerítő jelentés kíséretében beterjeszti.

72. Az egyházkerületi gyámintézeti közgyűlés és bizottság szervezetét, hatáskörét, ügyrendjét a gyámintézeti alapszabályok határozzák meg.

D.

Az egyházkerületi közgyűlés által választott tisztviselők.

73. Azon tisztviselőkn kívül, kiknek választását az egyházi alkotmány 142. §-a elrendeli, az egyházkerület egy rendkívüli tisztviselőt választ az egyházkerület megbizottját a tömeges egyházi biztositási ügyben.

74. Egyházkerületi tisztviselőkké csak magyar honpolgárok választhatók; és pedig a pénzkezelésre oly egyének, kik erkölcsi biztosíték mellett anyagi biztosítékot is nyújtani képesek.

75. A tisztviselők eskü alatt szolgálnak.

Azon tisztviselő, kinek szolgálati ideje lejárván, újból megválasztatik, újból fel nem eskedtetik.

76. Jegyző négy választatik u. m.: egy egyházi s egy világi főjegyző, egy egyházi s egy világi aljegyző.

Az egyházi fő- s aljegyző az egyházkerületben alkalmazott lelkészek, vallástanárok, vagy theologiai tanárok közül választatnak.

77. A jegyzők olvassák fel az ügyiratokat, számítják össze a szavazatokat, fogalmazzák a kerület nevében szerkesztendő nyilatkozatokat, feliratokat és átiratokat, vezetik, aláírják és hitelesítés alá bocsátják a jegyzőkönyvet.

78. A jegyzőkönyvbe irandók: a) a jelenlevők, b) a tanácskozás és határozat alá bocsátott tárgy, c) a határozat indokaival együtt.

79. A jegyzőkönyv még a gyűlés alatt, vagy legfeljebb 14 nap lefolytáig elkészítendő.

30. A gyűlés tartama alatt elkészített jegyzőkönyvet a közgyűlés hitelesíti.

A közgyűlés befejezése után elkészített jegyzőkönyv hitelesítését az egyházkerületi elnökség és a közgyűlés által e célra megválasztott (11. b.) bizottság teljesíti.

81. A hitelesített jegyzőkönyvből azoknak, kiket illetnek, az egyházi főjegyző adja ki saját alá-

írása s az elnökség aláírásával és a kerület pecsétjével megerősített kivonatokat.

82. Ugyan ő értesíti a megbizottakat teendőikről.

83. A hitelesített jegyzőkönyvet az egyházi főjegyző adja nyomtatás alá.

84. A jegyzőkönyv hitelesítése után a jegyzők a jegyzőkönyvhöz tartozó összes iratokat és okmányokat az elnökség által a levéltárba szolgáltatják.

85. A jegyzők esküje ez:

Én . . . . egyházkerületi jegyzővé választatván, esküszöm az élő istenre, ki atya, fiú és szentlélek, egy igaz isten, hogy a gyűlések végzéseit, az elnöki kijelentés értelmében hiven feljegyzem, a hitelesített pontokon semmit sem változtatok, azokat az illetőknek mielőbb kiadom, a jegyzőkönyvet és okmányait hiven megőrzöm és elintézésük után a levéltárba hiánytalanul beszolgáltatom, szóval jegyzői minden kötelességemnek lelkiismeretesen megfelelek. Isten engem úgy segéljen.

86. A pénztárosok . . .

a másik bizottság szabályozza teendőiket.

87. A pénztáros esküje ez:

Én . . . . egyházkerületi pénztárossá megválasztatván, esküszöm az élő istenre, ki atya, fiú és szentlélek, egy igaz isten, hogy a reám bizott pénztárt, zsinati törvényeink, egyházi szabályrendeleteink, kapott utasításaim szerint hiven, pontosan és lelkiismeretesen kezelem, a bevételeket és kiadásokat, nyugták és ellen nyugták szerint rendezve, pontosan bejegyzem, a pénzt sem saját, sem más szükségekre, mint a melyekre rendeltetett, nem használom, kellő óvatossággal kamatosítom, a számadásokat bármikori megvizsgálásul mindenkor készen tartom és az év végével vizsgálat alá bocsátom, szóval minden kötelességemnek tiszta lélekkel eleget teszek. Isten engem úgy segéljen!

88. A számvevőre vonatkozó szabályzat a társbizottság ügykörébe való.

89. A számvevőnek esküje ez:

Én . . . . egyházkerületi számvevőnek választatván, esküszöm az élő istenre, ki atya, fiú és szentlélek, egy igaz isten, hogy tisztemben zsinati törvényeink, egyházi szabályrendeleteink és kapott utasításaim szerint hiven és igazán eljárók, a vizsgálatom alá bocsátott számadásokat lelkiismeretesen átnézem, a hiányokat részrehajlás nélkül felderítem. Isten engem úgy segéljen.

90. Az ügyész ügyvédi oklevéllel bíró egyének közül választatik.

91. Az ügyész az egyházkerület, illetve az elnökség kívánatára ad jogi kérdésekről az egyházat illető ügyekben megokolt véleményét.

b) átvizsgálja a kiállított adósleveleket, valamint az egyházkerületi alapítványok javára eszközölt telekkönyvi bekebléseket.

c) A reá bizott pereket az illetékes törvényszékek előtt megindítja, folytatja, és befejezésre juttatja.

d) Behajtja a kertületnek és az alapítványoknak birói úton érvényesítendő követeléseit.

e) Az általa behajtott pénzekről beszámol.

f) Közbenjár más esetekben is, hol ügyvédi tanács, segély kívánatik.

g) Eljárásáról az egyházkerületi közgyűlésnek évenként jelentést tesz.

92. Az ügyész rendes fizetést nem huz, de egyes esetekben fáradságához mért tiszteletdíjra tarthat igényt; mellőzhetetlen költségei megtérítenek.

93. Az ügyész esküje ez:

Én . . . egyházkerületi ügyésznek megválasztván, esküszöm az élő istenre, ki atya, fiú és szentlélek, egy igaz isten, hogy tisztelnem minden teendőit, zsinati törvényeink, egyházkerületi szabályrendeleteink és határozataink és kapott utasításaim szerint pontosan és lelkiismeretesen végzem. Isten engem úgy segítjen!

94. A levéltáros őrzi a levéltárt, rendben tartja a gondozására bízott irományokat, okiratokat és nyomtatványokat.

Jegyzékbe veszi s illető helyeikre elhelyezi a beérkezett ügydarabokat és ezekről az egyházkerületi közgyűlésnek jelentést tesz.

95. Megbízható egyéneknek megengedheti a levéltárban a buvárkodást saját jelenlétében.

96. Eredeti okmányokat csak az egyházkerületi elnökségnek adhat ki, másoknak pedig csak a püspök, felügyelő vagy egyházkerületi közgyűlés engedélye mellett, de mindig elismervény ellenében.

97. Másolatokat annak költségén, a ki kéri, leirat s hitelesítve szolgálhat ki.

A levéltáros esküje ez:

Én . . . egyházkerületi levéltárnoknak megválasztván, esküszöm az élő istenre, ki atya, fiú és szentlélek, egy igaz isten, hogy a reám bízott levéltárt egyházkerületi határozataink, szabályrendeleteink és kapott utasításaim szerint híven megőrzöm, jó rendben tartom, abból semmit elveszni, eltévedni, vagy rossz célra fordítani nem engedek, sem magam el nem idegenftek. Isten engem úgy segítjen!

99. Az egyházkerület megbizottja a tömeges egyházi biztosítási ügyben oda hat, hogy a tömeges biztosításra nézve az egyházkerület által valamely biztosító társasággal kötött szerződés úgy a társaság, mint az egyházközségek és felek részéről pontosan betartassék. Nevezetesen:

a) Elfogadja s a társaságnál benyújtja a biztosítási bevallásokat,

b) átveszi a társaságtól a bevallás alapján kiállított kötvényeket és díjszelvényeket,

c) ellenőrzi a biztosító társaság díjszabásait,

d) beszedi az esedékes illeteket és díjakat, ezeknek bevételezése előtt a feleknek az egyházközségeknek ki nem szolgáltatja a kötvényeket, díjszelvényeket,

e) a biztosító társaság illetékes főügynökségénél befizeti a díjakat,

f) örködik a kárfelvételeknél a kárvallottak érdekei felett,

g) azon esetben, ha a kár megtérítése megtagadtatik vagy a kárösszeg megállapításánál meghasonlás támadna, megnevezi a választott bizottság egyik tagját,

h) felveszi a kártérítési összeget és a kárvallottaknak kézbesíti,

i) évenként beterjeszti számadását, jelentése kapcsán az egyházkerületi számvevőségek, illetve a pénzügyi bizottsághoz, melynek ezen irányban tagja.

100. A bizottsági ügynök esküje ez:

Én . . . egyházkerületi biztosítási ügynöknek megválasztván, esküszöm az élő istenre, ki atya, fiú és szentlélek, egy igaz isten, hogy zsinati törvényeink, egyházi szabályrendeleteink, egyházkerületi határozataink és kapott utasításaim szerint híven, igazán eljárók, a reám bízott pénzt pontosan és lelkiismeretesen kezelem, a bevételeket és kiadásokat nyugták és ellenbizonylatok szerint rendezve pontosan bejegyzem, a pénzt sem saját, sem más szükségekre, mint a melyekre rendeltetett, nem használom, a számadást és jegyzőkönyvemet bármikori vizsgálatra mindenkor készen tartom és az év végén megvizsgálás alá bocsátom. Szóval minden kötelességemnek tiszta lélekkel eleget teszek. Isten engem úgy segítjen!

NEKROLOG.

Fizély Frigyes.

Az abosi ev. egyház érdemdús lelkésze ntű Fizély Frigyes f. évi márczius hó 3-án, életének 72-ik, boldog házasságának 46-ik, és lelkészi pályájának 49-ik évében elhalálozott. — Benne az abosi egyház, hol 25 évig teljes odaadással működött, buzgó lelkipásztorát, a sáros-zempléni esperesség egyik tevékeny nesterát és számos tisztelője és jó barátja egy önzetlen, becsületes embert, jó barátot vesztek el. A theológiát Eperjesen elvégezvén, egy évig Jénában bővítette tanulmányait, honnét visszatérve Lőkösházán, majd Eperjesen, Nyiregyházán és ismét Eperjesen tanítoskodott, azután Máday superintendens által felszenteltetett s először Komlós-Keresztesen, azután haláláig Aboson lelkészkedett. — Mint Urának hű szolgálja hirdette az Isten tudományát úgy az iskolában, mint a templomban; mindig maga is tanult s nemcsak tanítva nevelt, hanem gyógyított is. — A vidéken ugyanis általános ismert volt az elhunyt mint homeopata orvos, kihez különösen a vidék köznépe szenvedéseiben gyógyító balzsamért nagy bizalommal fordult s csakis ebből magyarázható meg azon ritka jelenség, hogy, midőn az agg lelkész e tél folyamán súlyos betegségben szenvedett, a más vallású hívek saját papjaikhoz azon kérelemmel fordultak, hogy imádkozzanak a templomban e papért, tartaná meg őt az Isten életben és egészségben, mert nagy jóltevőjük nekik e jó ember.

Családi életében, — bár mint legtöbb prote-tans lel-késznek néki is szegénységgel, nélkülözéssel kellett küz-denie, mégis az odaadó hűség és szeretet mellett, mely családjában honolt — boldog lehetett volna, ha a gond-viselés nem látogatta volna meg oly csapásokkal, melyek egy gondos, jó apának szívet és életét fájdalommal és bánattal töltik el. — Egyik fia ugyanis Kassán egy bolti robbanás következtében halt meg, másik fia, kitől egy unokája maradt, öngyilkos lett, a harmadik pedig Ameri-kába menekült, negyedik fia, Árpád, nős, vasuti hivatalnok, kit épen 2 hónappal ezelőtt neveztek ki az abosi állomás-hoz s így csak rövid id-ig élvezhette az apa e törekvő fiával a boldogságot. — E csapások mindamellert nem törték meg a lélekben erős férfiú hitét és bizodal-mát az Istenben s bár meglátszott arczán az élet fájdalma, de mindenkoron vissza is sugározta az Isten akaratán való megnyugvást. — Még mult ősszel nagyban tervezte, hogy ez évben elmegy Jeruzsálembe, a szent, az ígért földjét megnézni és ime vágya teljesült, a földi Jeruzsálemet bár nem láthatta meg, de látja immár a helyett a mennyei Jeruzsálemet s lelke immár kikötött ama szent, mennyei honban, melyet az Úr az igazaknak megígért. — Áldott legyen itt e földön emlékezte; bánatos özvegye pedig, fiával, menyével, unokájával találjanak megnyugvást és vigasztalást abban az Úrban, kinek az elúnytt oly hű szolgálója volt s kinek akaratán mindig oly alázattal meg-nyugodott. — Temetése a hívek, jó barátok és tisztelők nagy számú részvéte mellett f. hó 6-án d. u. 3 órakor Aboson volt. — A gyászszertartást magyar és tót nyelven a templomban Chotvács Endre budaméri lelkész, sáros-templéni főesperes, Jungmann Géza felső-kemeneczei-, Hajdu János zsegynei-, a sirnál Osztermann Pál ranki- és Zeman János laposi lelkészek végezték s a környékbeli tanítók szép chorust énekelték. — A sok beszéd helyett elég lett volna egy magyar és egy tót beszéd a templomban, egy a sirnál s ugyanannyi imádság, a miatyánkot azonban ki nem hagyva, ép úgy nem helyeselhetjük azt sem, ha az éneklésből a gyülekezet kivonatik, vagy abban nem vehet részt. — E bizalmas megjegyzést itt itthon teszem, ép azért szeretettel kérem, senki ne vegye azt zokon. — Az elhalálozás által így megüresedett abosi lelkészi állásra a szomszéd városi egyházakból többen reflektálnak, de mint halljuk a megválasztásra legtöbb kilátása van Baloghy Farkas, margonyai derék, buzgó lelkésznek.

Hernádvölgyi.

BELFÖLD.

Nyílt kérés és figyelmeztetés. (Tessék elolvasni.) Vagy négy hét előtt egy „ágens“ fordult meg nálam, ki Farrar híres művét „Jézus életét“ óhajtotta községemben el-árúsítani s felkért, hogy írjak erre vonatkozólag néhány bevésre buzdító sort ajánló könyvébe.

Én ismerve ezen kitünő munkát s látva, hogy előt-tem már legalább 20 lelkészársam szintén megtette ezt, annyival inkább engedtem kérésének, mivel előre örültem neki, hogy községemben ezen jeles, de drága munka ter-jesztőre akadt.

A vigéc ajánlatomra meg is nyert néhány vevőt, kik elég rövidlátóan előre kifizették a könyv árát, beérve azon ígérettel, hogy 2—3 nap alatt megfogja nekik azt küldeni.

Azóta azonban már 4 hét múlt el anélkül, hogy sem az ágens felől nem hallottunk többé semmit, sem a köny-vek nem érkeztek meg, sem pénzünket nem küldte vissza.

Nyilvánvaló tehát, hogy csalóval van dolgunk s ennél fogva figyelmeztetem a testvéreket, hogy ha ez a magát Schmidtnek nevező, szőke körszakált viselő, magas termetű ember — kit figyelmes szemlélés után haj-landók vagyunk zsidónak tekinteni — hozzájuk is be-tér, ne menjenek szintén lépre: de kérem is egyuttal a testvéreket, hogy ezen sorok alapján vonják az én nevem-ben felelősségre, igazoltassak vele — esetleg az erre illeté-kes polgári hatóság útján kilétét, és sziveskedjenek engem az eredményről tudósítani.

S mivel ezen egyén — saját állítása szerint — más gyülekezetekbe már szállított volt ilyen könyveket, hálára kötelezne azon lelkészársam, ki néhány sorral, lehetőleg gyorsan, tudomásomra adná, mint és honnan küldte meg azokat híveinek?

Nálunk a rendelőknek a felvett pénzről nyugtát adott „R. Eckhoff, Berlin N. W. 21, Export-Buchhandlung“ alá-írással, — de mivel itt nincsen az utca megnevezve, félő, hogy ez is csak a rendelők megtevesztésére szolgált.

Jó lenne az ilyen csaló ellen, ha még beteszi vala-hová lábát, kérlelhetetlen szigorral fellépni, — mivel galád eljárása azt eredményezi, hogy híveink jövőre a legmeg-bizhatóbb colporteuröktől sem lesznek hajlandók vásárolni, holott eddig szívesen áldozták jó könyvekre pénzüket.

Ágfa lva 1895, márczius 12 én.

Solcz Ödön, ev. lelkész.

KÜLFÖLD.

Németországi kivándorlás a tengeren tulra a német-országi kikötőkön, Antwerpenen, Rotterdamon és Amster-damon keresztül a f. é. januárius havában hivatalos kimutatás szerint 1330 személyt tett ki, kik közül 558 Brémán, 579 Hamburgon, 167 Antwerpenen és 26 Rotterdamon keresztül indultak jobb hazát keresni. Kül-földi kivándorlók 2758 mentek a német kikötőkön át Ame-rikába, még pedig 1651 Brémán is 1107 Hamburgon keresz-tül. És mindez egy hónap lefolyása alatt hagyta itt Euró-pát és hazáját daczára annak, hogy Amerikából meg foly-tonosan jönnek a hírek a bevándorlottak mostoha sorsáról. Különben nincs azon mit csodálkozni akkor, midőn miná-lunk is némelyek valóságos mesterséget üznek abból, hogy hazai állapotainkat a legkedvezőtlenebbül rajzolják; de az is igaz, hogy míg másokat elkedvetlenítenek maguk meg igen jól érezve magukat legkisebb szándékot sem mutatnak arra, hogy hazát változtassanak.

Bajorország. W ö r i s h o f e n n e k hirneves papja Kneipp, kinek nálunk is sok lelkes barátja van pl. gróf Apponyi Albert képviselő úr, nemcsak a betegek gyó-gyításával, hanem az eretnekségben elkárhozásra ítélt lelkeknek megtérítésével is foglalkozik. Egy evang. missio-narius nejének, ki meggyógyulása után a derék papnak háláját fejezte ki, de térítési törekvését visszautasította, nyíltan meg is mondta: „Hogy neki mint áldozó papnak kötelessége az ő egyháza számára tagokat gyűjteni.“ A tu-dósításokból kivehető ugyan, hogy Kneipp nem űzi va-lami túlbuzgóan a térítgetést, de a türelmességéről szóló

híreket jó lesz mégis egy kis kételkedéssel fogadni, mint azt a müncheni dr. Burger egyháztanácsos, a „Gusztáv-Ádolf egyesület“ darmstadti közgyűlésén elmondott következő nyilatkozatából látszik: „Utazó lelkészünket Mindeheimban egy, minket fosztogató római nevezetességgel állítottuk szembe, t. i. az egész világon ismeretes Kneipp praelatussal, ki az ő Wörishofenjében a vízgyógyászattal, melyet protestáns betegein egy kiterjedt és sajnos nagyon sikeres leki gyógymódot folytat. Igaz, hogy kérdezhetnők, mért mennek a protestánsok Wörishofenbe? De hát, ők már egyszer betegek és eljönnek a világ végéről, Tomskból Szibériából és Amerikából, hogy a római paptól gyógyíttassák magukat, és ha lelkükről is gondoskodik, ha kinyilatkoztatja: „Ki segítséget keres, azon segíteni kell“, ki akadályozhatja ebben? Evangélikus becsületérzés, evangélikus hithűség kell, hogy megtiltsák; kinek azonban az egészség mindennél többet ér, mit nem fogad az elráadás gyanánt! Wörishofenben evang. istenítiszteletet szeretnénk berendezni. Kneipp úr ezt nem akarja és ő Wörishofenben mindenható. Tehát a mindeheimi vándorlelkész legalább szorgalmasan látogasson oda, látogassa meg a betegeket, a veszélyben forgókat intse, a haldoklókat vigasztalja, a holtakat temesse el és az alkalmat pedig ragadja meg, ha talán istenítiszteletre helyiséget találhatna.“ Az evang. egyesület most azon van, hogy Kneipp praelatus úr mesterkedéseinek gátat vethessen és oda, vagy valamely közel községbe evang. lelkészt akar behelyezni. Jó ezeket nálunk is tudni, a honnét egy s más s talán evang. emberek is kimennek majd betegségük gyógyítása végett Wörishofenbe, nehogy lelkük is amugy pápista módon meggyógyuljon.

Oroszország. II. Miklós csár trónralépéséhez kötött remények, úgy látszik, nem igen válnak be. Azt várták, hogy trónra léptével a vallásos türelem korszaka következik be; most Varsóból a „Krakkói Csasz“ jelenti, hogy azon nyolcz róm. kath. lelkészen kívül, kik öt esztendei szibériai tartózkodásra lettek ítélve s már rendeltetési helyükre el is távoztak, rövid időn Kielce-ből tizenhat hasonló büntetéssel sújtott lelkész fog odahurcoltatni. Állítólag evang. lelkészekre vonatkozó ily büntető rendeletek is ki vannak már adva, de ezekről még a német lapok közelebről nem értesültek. Annál jobban virágozik a görög orthodox egyház missiója, mely f. év január 22-én Moszkvában tartotta 25 éves jubileumát. Ez idő alatt a nevezett intézet több mint 4 millió rubelt vett be s nem egészen 3 millió rubelt adott ki, mely összeggel 104 ezer embert térített a kereszténységbe. Több mint egy millió maradt a pénztárban. Tagadhatlan, hogy jól gazdálkodik.

VEGYESEK.

— **Negyedéves előfizetőinket előfizetéseik megújítására kérjük.**

— **Közös értekezlet.** Nehogy ismét félreértés támadjon, köztudomásra hozzuk, hogy a dunáninneni egyházkerület felügyelői választásból folyó helyzet megbeszélése végett, a mosoni, pozsonymegyei és pozsonyvárosi esperességek férfiai f. hó 11-én Pozsonyban közös értekezlet-t tartottak, melyen, mint az előbbi értekezleten is, kimondották, hogy a választásba irányítólag befolyani nem kívánnak, hanem mind-n egyes gyülekezetnek szabad elhatározására bízzák, kit kívánnak megválasztani. Két dolog

azonban meglehetősen lehangolólag hatott az összegyűltekre. Az egyik a választás körüli pártképződés, mely esetleg e három régi és az idecsatolt új esperességek között kívánatos benső, igazi testvéries viszony megalakulására, mit pedig a három esperesség lelkének őszinte törekvésével kíván ápolni, zavarólag hathat. A második kivált a Balassagyarmaton megjelenő vidéki lapnak azon modora, melylyel a hazafiságot maga számára kívánja lefoglalni s a „Borsszem Jankó“-hoz méltó gúnnyal sértegetni akarja a pozsonyjakat. Hát mi pozsonyjak hazafiságot senkitől nem tanulunk, evangéliomi lelkület és érzület, de még izlés tekintetében is a vezérlő szerepre vágyó urakat mestereinkül el nem ismerjük! Ennyit egyszer s mindenkorra azoknak, a kiket illet!

— **Ágfalva.** Az ágfalva-bánfalva-lépesfalvai evang. hitközségben született 1894-ben 155 gyermek; konfirmálva lett 70; eskettetett 33 pár, köztük 6 vegyes válású; meghalt 89 egyén. Bevétel volt mindhárom községben — a természetvényeken kívül — 8241 frt 43 kr., kiadás pedig 7579 frt 37 kr., úgy hogy a bevétel többlet 662 frt 06 kr. Az alapítványok összege 4566 frt 67 kr. Jótékony célokra befolyt 153 frt 24 kr., nevezetesen a gyámintézetre 38 frt 93 kr., a bázei mi-szió-egyesület javára 38 frt 6 kr., Spanyolország evangelisatiójára 5 frt 53 kr., a „Gusztáv-Ádolf alapra“ 11 frt és szegény iskolás gyermekeink karácsonyi felszerelésére 64 frt 72 kr. Az „Evangélicische Glocken“-nek 30, a „Grüss Gott“ cz. kitűnő néplapnak pedig — milyenre magyarnyelvű hitközségeinknek is nagy szüksége volna — 110 előfizetője volt. Ezenkívül elkelt 100 db. „Missionsbüchlein“-ra, 150 „Kinderharfe“, 200 db. „Hosianua“ és „Die schönste Zeit“ cz. karácsonyi elbeszélés, 300 db. színes karácsonyi képeske verssel s szent mondásokkal a kis gyermekek részére; 200 db. „Gustav Adolf oder: Jeder Zoll ein König“ és 100 db. „Glaubensbote“ naptár. Ezeknek olvasása nagyban fokozta az istenítisztelet látogatását is, a gazdag liturgiával összekötött s minden vasárnap délután tartott gyermekistenítiszteletek pedig nemcsak a kicsinyek, de felnőttek részéről is közkedveltségnek örvendenek.

— **A locsmándi ág. hitv. e. v. egyháznak** Pacher János, az ottani egyháztanácsnak tagja, 300 frt adományozott oly intentionál, hogy ez az összeg első alapkőve legyen egy alapítványnak, melynek kamataiból idővel egy gyülekezeti diakonissa alkalmaztassék. Találjon a buzgó kezdeményező buzgó követőket, hogy dicséretre méltó terve mielőbb megvalósulhasson!

— **Kitüntetés.** A király a személye körüli miniszter előterjesztése folytán Bujkovszky Gusztáv lajosfalvi evangélikus lelkész és a temesvári esperesség alesperesének, a közügyek, különösen pedig az egyház és a népoktatás terén kifejtett hasznos működése elismerésül a koronás arany érdemkeresztet adományozta.

— **Esperesválasztás.** A 7 bányavárosi ev. egyházmegye esperesévé a f. é. február 24-én felbontott szavazatok szerint ntű Ujáh Károly, merényi lelkész lett megválasztva.

— **Lelkészválasztás.** Az ihárosberényi gyülekezet egyhangulag tiszt. Borbély Gyula urat, ki 1½ éven át mint helyettes lelkész működött, rendes lelkészévé megválasztotta. Ünneplyes beigtatása márczius 24-én leend. — Adja a kegyelem ura, hogy a választó gyülekezetnek ifju testvérünk működéséhez fűzött reményei megvalósuljanak.

— **Haláleset.** Klein Sámuel svédleri tanító február 25-én 55 éves korában hosszas szenvedés után elhunyt.

PÁLYÁZAT.

A modori ág. hitv. ev. német egyház lelkésze segédet keres. — Fizetés 150 frt és teljes ellátás. Mellékkereset 300 frt. Azonnali jelentkezés kívánatos.

Modor, Pozsonymegye.

Hollerung Károly,
ev. lelkész.